

Profil windykacji należności - Francja

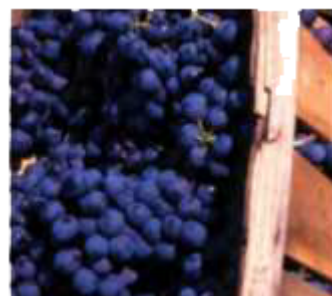
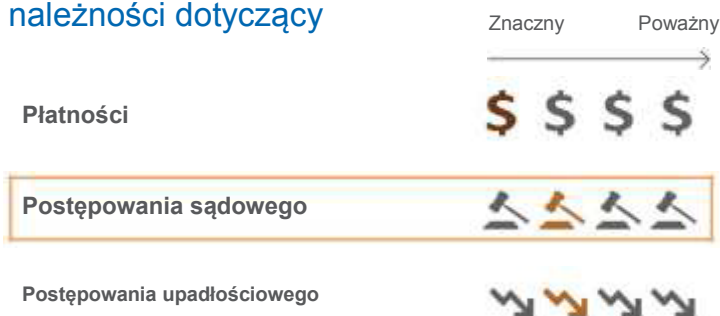
Windykacja należności we Francji

- Dyscyplina płatnicza firm krajowych jest dobra, ale istnieje pole do poprawy, ponieważ średni DSO nie spełnia norm wymienionych w ostatnich regulacjach ściśle transponujących standardy płatności UE do prawa krajowego I.
- Sądy francuskie są efektywne pod względem rozstrzygnięcia sporów bez opóźnień.
- Prawo we Francji przewiduje pełne postępowanie restrukturyzacyjne, gdy spółka stoi w obliczu problemów finansowych, jednak po wszczęciu postępowania likwidacyjnego szansa na windykację należności jest bardzo mała.

Stopień złożoności windykacji należności

Stopień złożoności windykacji należności dotyczący

Spis treści

Informacje ogólne.....	3
Dostępność informacji finansowych.....	3
Główne struktury korporacyjne.....	3
Otoczenie regulacyjne.....	3
Otrzymanie płatności.....	4
Wskaźnik cyklu regulowania należności w dniach (DSO).....	4
Odsetki od opóźnionych płatności.....	4
Koszty windykacji należności.....	4
Ochrona prawa własności.....	4
Płatności.....	4
Windykacja należności przeterminowanych.....	5
Działania polubowne.....	5
Działania prawne.....	5
Alternatywy dla działań prawnych.....	7
Postępowanie wobec dłużników niewypłacalnych.....	8
Postępowanie upadłościowe.....	8

Informacje ogólne

Dostępność informacji finansowych

Informacje dotyczące danych przedsiębiorstwa we Francji są rzetelne, a spółki muszą składać sprawozdania finansowe w sądach gospodarczych, chociaż w praktyce niektóre z nich ignorują ten obowiązek w celu zachowania poufności. Nowe przepisy dyskutowane na początku 2014 r. zezwalają małym spółkom na niepublikowanie sprawozdań finansowych. Postępowania są ujawniane w rejestrze sądów gospodarczych i w dziennikach urzędowych.

Główne struktury korporacyjne

Odpowiedzialność za długi związane z działalnością gospodarczą określają struktury prawne, które są następujące:

- Indywidualne przedsięwzięcia coraz częściej przyjmują formę spółki jednoosobowej (Entreprise Individuelle, EI), jednostki gospodarczej utworzonej przez wniesione składniki majątkowe i będącej własnością jednej osoby, działającej we własnym imieniu i dlatego ponoszącej odpowiedzialność za wszelkie długi. W pewnych okolicznościach przedsięwzięcia indywidualne mogą również być organizowane w formie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (Entreprise Unipersonnelle à Responsabilité Limitée, EURL); w tym przypadku odpowiedzialność osobista jest ograniczona do wysokości wkładu właściciela.
- Spółki osobowe (Société de Personnes) zakładane są przez co najmniej dwóch wspólników, którzy solidarnie odpowiadają za zobowiązania podmiotu. Ograniczenie odpowiedzialności umożliwiają spółki komandytowe, które obejmują jednego lub więcej wspólników zarządzających, solidarnie odpowiedzialnych za działania i długi spółki, oraz wspólników cichych, odpowiedzialnych tylko do wysokości ich wkładu kapitałowego.
- Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (Société à Responsabilité Limitée, SARL) są bardzo popularne wśród średnich przedsiębiorstw, ponieważ nie istnieje wymóg minimalnego kapitału, a organizacja może być własnością do pięćdziesięciu udziałowców, którzy ponoszą odpowiedzialność za zobowiązania spółki do wysokości ich wkładu kapitałowego.
- Publiczne spółki akcyjne (prawa francuskiego) (Société Anonyme, SA) są najczęstszą formą organizacyjną większych przedsięwzięć gospodarczych, ponieważ umożliwiają zaangażowanie większej liczby akcjonariuszy. Są one dostępne w formie uproszczonej (Société par Action Simplifiée, SAS) i indywidualnej (Société par Action Simplifiée Unipersonnelle, SASU).

Otoczenie regulacyjne

Sądy gospodarcze (Tribunal de Commerce) rozstrzygają spory handlowe. Ta jurysdykcja sprawowana jest przez sędziów niezawodowych wybranych przez innych sędziów, i jest ona efektywna w wydawaniu orzeczeń w rozsądnym terminie.

Wskaźnik cyklu regulowania należności w dniach(DSO): DSO pozostaje na całkiem wysokim poziomie wynoszącym średnio 73 dni w 2016 r.

Otrzymanie płatności

Wskaźnik cyklu regulowania należności w dniach (DSO)

Ustawa z 2012 r. (loi n° 2012-387 du 22 mars 2012 relative à la simplification du droit et à l'allègement des démarches administratives), która dokonała transpozycji przekształconej dyrektywy 2011/7/UE do prawa francuskiego, weszła w życie 1 stycznia 2013 r.

Transakcje pomiędzy podmiotami gospodarczymi powinny być zapłacone w ciągu 30 dni licząc od dnia dostawy towaru lub usługi, ale jeżeli umowa stanowi inaczej, terminy płatności mogą być wydłużone do 60 dni od daty wystawienia faktury. DSO pozostaje na całym wysokim poziomie wynoszącym średnio 73 dni w 2016 r. [W departamentach i terytoriach zamorskich prawo francuskie ma zastosowanie w wielu sprawach, z wyjątkiem specyfiki prawa podatkowego.](#)

Odsetki od opóźnionych płatności

Dłużnik może zostać obciążony odsetkami od opóźnionych płatności, pod warunkiem że stosowna stopa odsetek zostanie wskazana w umowie (15% w stosunku rocznym jest do przyjęcia), chociaż stopa odsetek Europejskiego Banku Centralnego (rewidowana co sześć miesięcy) może być zastosowana automatycznie, jeśli strony tego nie zrobią. Należy pamiętać: niewymienienie tych wymogów prawnych na fakturze narazi wierzyciela na postępowanie karne i grzywnę do 75 tys. euro lub 50% wartości faktury.

W praktyce, w fazie polubownej, odsetki są pobierane i negocjowane podczas ustalania planu płatności. Inaczej, jeśli dłużnik reguluje swoje zobowiązania, trudno go zmusić do zapłaty odsetek. W fazie prawnej, odsetek i innych kar umownych można domagać się przed sądem. Prawo francuskie daje sądowi możliwość, jeżeli wymaga tego sytuacja dłużnika, odroczenia lub rozłożenia płatności na okres do dwóch lat ('délais de grace' na mocy art. 1244-1 kodeksu cywilnego).

Koszty windykacji należności

Od stycznia 2013 r. ma zastosowanie opłata za windykację należności w wysokości 40 euro. Można także żądać dodatkowej rekompensaty, jeżeli efektywne koszty windykacji były wyższe od tej kwoty ryczałtowej. Niewymienienie kwoty ryczałtowej w wysokości 40 euro w umownych warunkach płatności naraża wierzyciela na potencjalną grzywnę do 15 tys. euro.

Ochrona prawa własności

Prawo upoważnia sprzedającego do zatrzymania prawa własności do momentu zapłacenia powiązanej faktury w całości przez kupującego, o ile strony zawarły umowę o zachowanie prawa własności (RoT, Réserve de propriété) w formie pisemnej. Więcej informacji podano w dalszej części w sekcji dotyczącej postępowania upadłościowego.

Płatności

Poniżej przedstawiono najpowszechniejsze metody płatności:

- Przelewy bankowe SEPA są coraz częściej stosowane ze względu na to, że są szybkie, bezpieczne i praktyczne dla płatności krajowych i międzynarodowych za pośrednictwem systemu bankowego.

Odsetki od opóźnionych płatności:

Dłużnik może zostać obciążony odsetkami od opóźnionych płatności, pod warunkiem że stosowna stopa odsetek zostanie wskazana w umowie.

- W przypadku transakcji eksportowych przelewy są zwykle gwarantowane przez akredytywę standby (bank gwarantuje jakość kredytu i możliwości spłaty dłużnika), która stanowi wiarygodną gwarancję.
- Czeki są również powszechnym instrumentem płatności i stanowią tytuł uznania długu, jeżeli nie zostaną spłacone. Po dwóch niewykonanych płatnościach beneficjent może, pod pewnymi warunkami, otrzymać zaświadczenie uznawane za tytuł egzekucyjny ('commandement de payer' na mocy art. L 131-73 kodeksu finansowego i monetarnego).
- Weksle, chociaż mniej obecnie popularne, są nadal atrakcyjnym środkiem płatności dla przedsiębiorstw krajowych, ponieważ stanowią one źródło krótkoterminowego finansowania poprzez zdyskontowanie lub przelew. W szczególności są one odpowiednie dla płatności dokonywanych w ratach.

Windykacja należności przeterminowanych

Działania polubowne

Negocjacje

Chociaż francuskie sądy są rzetelne, zaleca się, aby w pierwszej kolejności rozważyć możliwość rozstrzygnięcia polubownego jako alternatywy dla postępowania formalnego.

Przed wszczęciem postępowania sądowego przeciwko dłużnikowi istotne jest, aby mieć świadomość stanu wypłacalności dłużnika: jeżeli wszczęte jest postępowanie upadłościowe, wyegzekwowanie długu rzeczywiście staje się niemożliwe.

Działania prawne

Postępowanie zwykłe

Dostępne są różne rodzaje postępowań. Jeśli dług jest dość umiarkowany i bezsporny, pierwszą możliwością jest uzyskanie nakazu zapłaty (injonction de payer) w sądzie gospodarczym. To postępowanie w ramach szybkiej ścieżki jest niedrogi (mniej niż EUR 75 euro, bez opłat komorniczych) i skuteczne, obecność w sądzie nie jest wymagana, a udział prawnika (avocat) nie jest konieczny. Sędzia może wówczas wydać formalny nakaz zapłaty (ordonnance portant injonction de payer). Dłużnik musi zostać poinformowany o tym orzeczeniu w ciągu sześciu miesięcy i ma miesiąc na jego zakwestionowanie. Jeżeli tego nie zrobi, nakaz zapłaty może być zwykle bezpośrednio wykonany przez komornika.

Jeżeli dług jest bezsporny, ale jego kwota jest znacząca, również bardzo efektywne w ramach szybkiej ścieżki jest postępowanie 'référé' w zakresie, w jakim umożliwia uzyskanie orzeczenia (ordonnance) bez opóźnienia. Orzeczenie sędziego jest natychmiast wykonalne, nawet jeżeli część sporu pozostała do rozstrzygnięcia w postępowaniu zwykłym.

Postępowania zwykłe (Procédures au fond) są zastrzeżone dla spraw spornych i skomplikowanych. Proces sądowy rozpoczyna się od doręczenia wezwania (assignation) pozwanemu przez urzędnika sądowego (huissier de justice) przed skierowaniem pozwu do sądu. Sąd rozważa, czy pozew jest dopuszczalny (mise en état), koncentruje się na dowodach stron i twierdzeniach przytoczonych podczas rozpraw (audiences), następnie wydaje orzeczenie. Jeżeli pozwany nie podejmie obrony, sąd może wydać orzeczenie zaoczne ex parte na podstawie argumentów podanych przez powoda.

Jeżeli dług jest bezsporny, sąd może wydać europejski nakaz zapłaty, który podlega wykonaniu we wszystkich krajach Unii Europejskiej (oprócz Danii) bez procedury exequatur (rozporządzenie nr 1896/2006/WE).

Niezbędne dokumenty

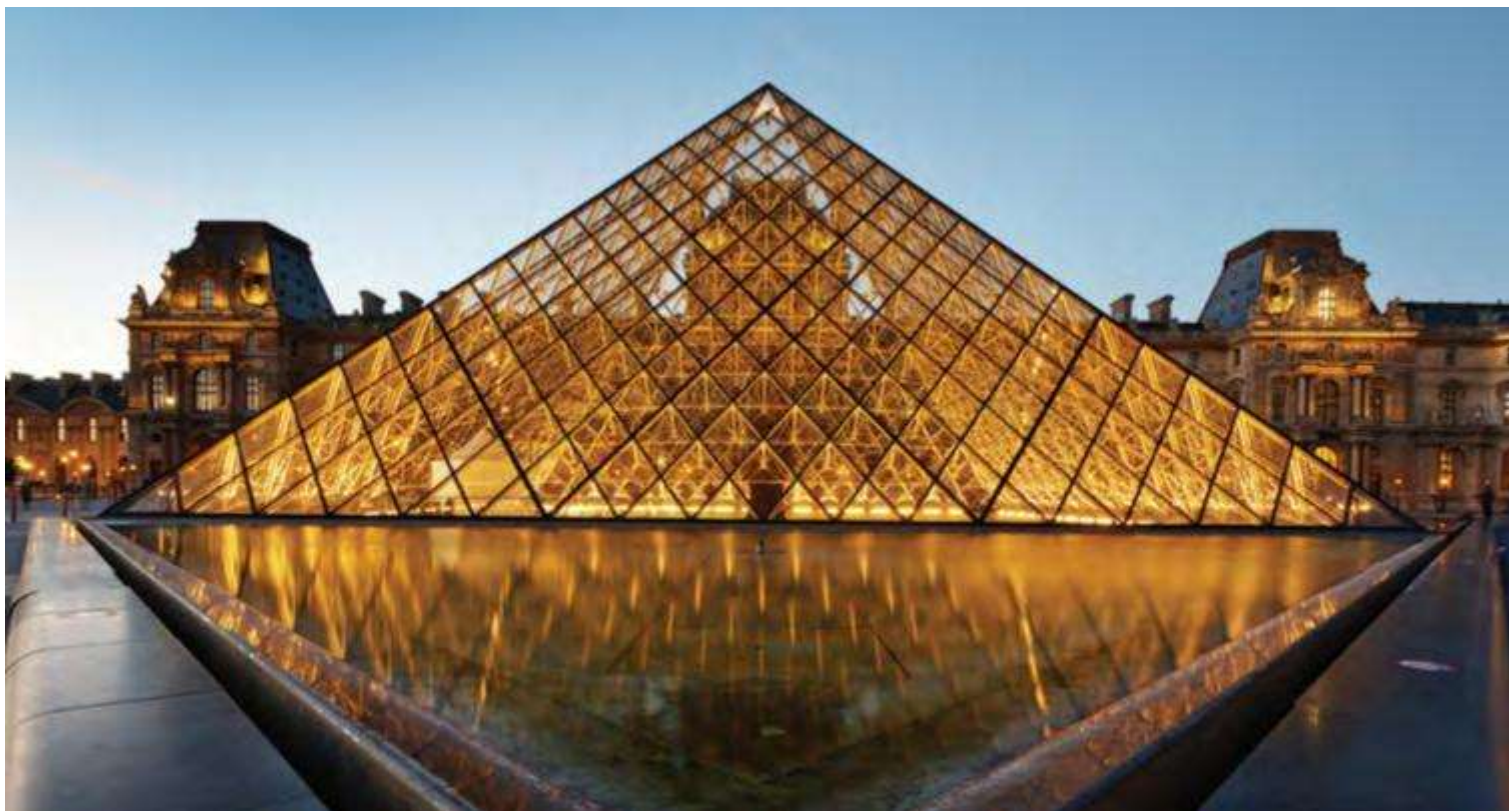
Ogólną zasadą jest to, że na powódzie spoczywa ciężar dowodu i dlatego musi on przedstawić w sądzie dokumenty, które potwierdzą, że dług rzeczywiście istnieje oraz jego wysokość, tj. dowód potwierdzający złożenie zamówienia, dowód dostawy, umowy, warunki ogólne i całą korespondencję z dłużnikiem. Należy zauważyć, że podpisywanie dokumentów jest coraz częściej przez lokalne sądy uznawane za konieczne. [Ponadto, jest to ważne dla windykacji zamorskich. W departamentach zamorskich sądy są znacznie bardziej wymagające pod względem podpisywania dokumentów.](#)

Dzięki głębokiej wiedzy i znajomości lokalnych sądów miejscowi agenci Euler Hermes są w stanie przeprowadzić swoich klientów przez te postępowania.

Windykacja @ Euler Hermes

Zawsze zaleca się podjęcie próby windykacji przed wszczęciem działań prawnych w celu maksymalizacji szans pomyślnego odzyskania należności i uniknięcia kosztów prawnych i opóźnień. Nasza kluczowa zasada to windykacja w bezpośredniej bliskości dłużnika, która obejmuje wysłanie serii pism, e-maili i przeprowadzenie szeregu rozmów telefonicznych w lokalnym języku dłużnika. Pracownicy naszych biur Światowej Siatki Windykacji Euler Hermes i wykonawcy zewnętrzni są ekspertami w dziedzinie profesjonalnej windykacji należności handlowych i negocjacji, zapewniają pozytywne wyniki przy zachowaniu ważnych relacji z klientami. Euler Hermes może przeprowadzić kompletną procedurę windykacyjną od fazy polubownej poprzez wstępne działania prawne do uzyskania orzeczenia sądowego i postępowania egzekucyjnego.

Ograniczenia czasowe

Co do zasady, powództwo dotyczące roszczeń w sprawach gospodarczych należy wytoczyć przed sądem w ciągu pięciu lat (art. L.110-4 kodeksu handlowego), licząc od dnia, w którym powstało roszczenie, lub od dnia, w którym wierzyciel dowiedział się o okolicznościach stanowiących podstawę roszczenia. W przypadku roszczeń w transporcie i komunikacji powództwo należy wytoczyć w ciągu roku.

Środki tymczasowe

Środki tymczasowe (mesures conservatoires), które można zastosować w celu ochrony interesów klienta, obejmują zabezpieczające zajęcia (rachunków bankowych lub należności handlowych). Środki te muszą zostać zatwierdzone przez sąd i wykonane przez komornika. Jako środki zabezpieczające udzielane są w celu ochrony interesów powoda i pozostają tymczasowe: powód musi podjąć działania prawne ('référé' lub 'assignation au fond') w terminie miesiąca od daty wydania nakazu zabezpieczającego. Po publikacji prawomocnego orzeczenia sądu nakaz zabezpieczający może zostać albo anulowany, albo potwierdzony (np. nakaz zajęcia o charakterze zapobiegawczym może zostać przekształcony w sprzedaż przymusową). Po wydaniu orzeczenia nakaz zabezpieczający musi zostać wykonany w terminie trzech miesięcy, bez względu na usiłowanie złożenia odwołania przez pozwanego.

Składanie odwołania

Strona przegrywająca uprawniona jest do złożenia odwołania do sądu odwoławczego (Cour d'Appel) w terminie miesiąca od zawiadomienia o wydaniu orzeczenia (w terminie trzech miesięcy, jeżeli strona pozwana ma siedzibę za granicą), pod warunkiem że wartość roszczenia przekracza 4 tys. euro. Postępowanie odwoławcze ma skutek zawieszający (chyba że orzeczenie pierwszej instancji jest tymczasowo wykonalne), co oznacza, że egzekucja jest odroczone na czas ponownego rozpatrywania faktów i kwestii prawnych.

Od orzeczenia wydanego w drugiej instancji (arrêts) również można się odwołać do sądu najwyższego (Pourvoi en Cassation) w terminie dwóch miesięcy. Sąd ten podzielony jest na sekcję karną, pracy, gospodarczą oraz finansową, i koncentruje się na błędnym zastosowaniu prawa przez sąd odwoławczy. Dlatego nigdy nie rozpatruje orzeczeń co do istoty sprawy. Uchylone orzeczenia wracają do sądu odwoławczego z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy co do istoty; wszczęcie postępowania przed sądem najwyższym nie ma jednak skutku zawieszającego.

W odróżnieniu od krajowych orzeczeń arbitrażowych od międzynarodowych orzeczeń arbitrażowych nie można się odwołać. Można jednak rozważyć uchylenie takiego orzeczenia na innych podstawach (brak jurysdykcji, błędne postępowanie itd.).

Egzekucja orzeczeń sądowych

O ile orzeczenie sądu nie jest tymczasowo wykonalne, do egzekucji można przystąpić dopiero po uprawomocnieniu się wyroku (tj. jeżeli nie złożono odwołania w terminie miesiąca), jednak przed upływem dziesięciu lat od zawiadomienia o wydaniu orzeczenia przez sąd. Jeżeli strona przegrywająca nie wykonuje wydanego orzeczenia, egzekucja przymusowa może okazać się konieczna. Obowiązek zapłaty można wymusić poprzez zajęcie (konta bankowego, składników majątkowych) lub zajęcie u osoby trzeciej (na podstawie nakazu, który umożliwia wierzycielowi uzyskanie spłaty zadłużenia przez stronę trzecią, której dłużnik jest wierzycielem), zobowiązanie do oddania lub zwrotu można wyegzekwować poprzez przejęcie. Wykonanie zobowiązania do określonego zachowania lub powstrzymania się od określonego zachowania zwykle realizowane jest poprzez nakładanie kar pieniężnych. Te postępowania z reguły prowadzi komornik.

Jak długo trwają działania prawne?

Uzyskanie nakazu zapłaty może zająć od trzech do sześciu miesięcy, podczas gdy nakaz zabezpieczający jest wydawany mniej więcej w ciągu miesiąca.

Czas trwania postępowania przed sądem pierwszej instancji może różnić się w zależności od sądu, ale z reguły średnio zajmuje około roku, o ile dług nie jest kwestionowany. Postępowanie odwoławcze trwa do dwóch lat. Egzekucja zwykle prowadzona jest całkiem szybko (i zajmuje średnio do trzech miesięcy). Nie ma różnicy pomiędzy krajowym i ponadkrajowym postępowaniem sądowym, ale dłużnik może próbować zyskać na czasie kwestionując jurysdykcję sądu, przed którym wytoczono powództwo, lub prawo właściwe. Dlatego ważne jest, aby wierzyciel odpowiednio dostosował swoje warunki ogólne.

W departamentach zamorskich działania prawne mogą być bardzo długotrwałe – trzykrotnie dłuższe niż we Francji kontynentalnej. Uzyskanie nakazu zapłaty może trwać od sześciu miesięcy do roku. We Francji kontynentalnej zajmuje to około dwóch miesięcy.

Ile może to kosztować?

Co do zasady strona wygrywająca może żądać od strony przegrywającej zwrotu części opłat sądowych i kosztów prawnych. W praktyce pełna rekompensata nigdy nie jest przyznawana. Opłaty sądowe we Francji są bardzo niskie: opłata za wniosek o wszczęcie procedury o wydanie nakazu zapłaty wynosi 50 euro. To postępowanie nie wymaga prawnika, konieczne jest tylko wniesienie opłaty za czynności komornika (około 300 euro). Warunkowe uzgodnienia, na mocy których profesjonalni pełnomocnicy nie pobierają opłaty z góry, ale otrzymują stałą sumę w przypadku wygranej, są surowo zabronione.

Alternatywy dla działań prawnych

Alternatywne metody rozstrzygnięcia sporów (ADR)

Korzystanie z alternatywnych metod rozstrzygnięcia sporów (takich jak ugoda, mediacja lub arbitraż) we Francji jest rozpowszechnione, ale raczej rzadko spotykane w odniesieniu do windykacji należności, ponieważ sądy są efektywne w wydawaniu orzeczeń bez opóźnień. Niemniej ostatnio przyjęto mechanizm mediacji pomiędzy przedsiębiorcami w celu ułatwienia komunikacji i rozwiązywania sporów pomiędzy dłużnikami i wierzycielami. Średnio osiem na dziesięć mediacji prowadzi do rozstrzygnięcia polubownego. Podobnie przyjęto mediację w sprawach kredytowych mającą na celu rozwiązanie trudności finansowych i ułatwienie rozstrzygnięcia sporów w sprawach związanych z finansami.

Obce sądy

Wybór obcego sądu do rozstrzygnięcia sporu jest również rzadko spotykany. Niemniej, należy nadmienić, że Francja jest sygnatariuszem rozporządzenia Rzym I w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych, które przewiduje, że strony umowy mogą, za obopólną zgodą, wybrać prawo właściwe dla umowy, a także wybrać sąd, który będzie miał jurysdykcję nad sporami. Francja jest również sygnatariuszem Konwencji haskiej z dnia 15 czerwca 1955 r. o prawie właściwym dla międzynarodowej sprzedaży towarów, która przewiduje, że umowy powinny być regulowane przez prawo wybrane przez strony, ogólny duch porozumienia i okoliczności sprawy.

Sąd jednak może wyłączyć stosowanie wyznaczonego prawa obcego, jeżeli jest ono sprzeczne z porządkiem publicznym i 'zasadami uniwersalnej sprawiedliwości' albo jeżeli sprawa odnosi się do nieruchomości. Ważne jest, aby porozumienie posiadało jakiś łącznik międzynarodowy (na przykład, jedna strona wybrała miejsce stałego zamieszkania w innym kraju lub miejsce egzekucji znajduje się zagranicą), i aby klauzula jurysdykcyjna została specjalnie sporządzona w tym celu.

Egzekucja orzeczeń sądów obcych

Jak już wspomniano, wykorzystanie sądów obcych do uzyskania wykonalnych orzeczeń przeciwko dłużnikom francuskim jest raczej rzadko spotykane. Niemniej, orzeczenia sądów obcych wydane przeciwko dłużnikom zagranicznym mogą być egzekwowane we Francji.

Mogą mieć zastosowanie różne okoliczności. Z jednej strony orzeczenia wydane w dowolnym kraju UE korzystają ze szczególnie korzystnych warunków egzekucji. Oprócz europejskich nakazów zapłaty, które zwykle podlegają bezpośredniej egzekucji w sądach krajowych, dostępne są dwie główne metody egzekucji orzeczenia UE we Francji przez zastosowanie europejskiego tytułu egzekucyjnego (ETE, wprowadzony na mocy rozporządzenia WE nr 805/2004), kiedy roszczenie jest bezsporne, lub przez rejestrację orzeczenia na mocy postanowień rozporządzenia Bruksela I (44/2001). Jeżeli orzeczenie kwalifikuje się jako roszczenie bezsporne, może być wykonane bezpośrednio (tj. bez rejestracji) przez zastosowanie ETE, pod warunkiem że dłużnik określił aktywa w kraju. Można rozważyć europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń (wprowadzone na mocy rozporządzenia WE nr 861/2007), mające na celu wyeliminowanie etapów pośrednich, w przypadku egzekwowania orzeczeń o wysokości do 2,000 euro.

Jeżeli roszczenie zostanie zakwestionowane, procedura rejestracji orzeczenia UE w sądzie krajowym jest względnie prosta. Posiadacz orzeczenia musi złożyć wniosek do odpowiedniego sądu o rejestrację orzeczenia i przedłożyć sądowi, m. in. poświadczoną kopię orzeczenia, uwierzytelnione tłumaczenie orzeczenia i, jeśli dochodzone są także odsetki, oświadczenie potwierdzające kwotę i stopę odsetkową w dacie wniosku i w przyszłości. Po zarejestrowaniu orzeczenia może być ono egzekwowane tak, jakby to było orzeczenie wydane przez sąd krajowy (zgodnie z przekształconym rozporządzeniem WE nr 1215/2012, procedura exequatur nie jest wymagana od stycznia 2015 r.). Z drugiej strony, orzeczenia wydane w państwie obcym spoza UE mogą normalnie zostać uznane i wykonane, pod warunkiem że państwo wydające jest stroną dwustronnej lub wielostronnej umowy z Francją. W braku umowy o wzajemności sądy francuskie zasadniczo weryfikują, czy sąd wydający miał jurysdykcję nad roszczeniem, czy orzeczenie nie jest niezgodne z koniecznością zachowania francuskiego porządku publicznego i czy orzeczenie nie zostało wydane z naruszeniem prawa. Francja jest sygnatariuszem Konwencji nowojorskiej o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych z 1958 r., co oznacza, że sądy krajowe są zobowiązane do uznawania i wykonywania orzeczeń wydawanych w międzynarodowych postępowaniach arbitrażowych.

Droga prawna @ Euler Hermes

Jeżeli działania prawne są konieczne, Euler Hermes może zapewnić wsparcie w trakcie całego procesu prawnego od wydania orzeczenia do przeprowadzenia egzekucji przez pracowników naszych biur Światowej Sieci Windykacji Euler Hermes i wykonawców zewnętrznych. Działania prawne mogą często być skomplikowane i kosztowne, dlatego naszych klientów informujemy o wszystkich kosztach przed podjęciem działania i doradzamy im, która droga jest najlepsza.

Postępowanie wobec dłużników niewypłacalnych

Niewypłacalność (*état de cessation de paiements*) w prawie francuskim odnosi się do niezdolności spółki do spłacenia swoich długów za pomocą (natychmiast) dostępnych aktywów.

Zasady dotyczące firm zmagających się z trudnościami gospodarczymi zawarte są w kodeksie handlowym, który przewiduje wiele możliwości wszczęcia procedur zabezpieczających i windykacyjnych. Z jednej strony procedury zabezpieczające ('Mandat ad hoc' lub 'conciliation') są poufne i obejmują ograniczoną liczbę wierzycieli lub dostawców. Z drugiej strony postępowania windykacyjne można wszcząć przeciwko spółkom zmagającym się z przewyciężeniem trudności gospodarczych (ochrona) i spółkom znajdującym się w permanentnym stanie niewypłacalności (reorganizacja sądowa lub likwidacja). Naturalnie, wszczęcie procedury ochronnej, sanacyjnej lub likwidacyjnej skutkuje zawieszeniem indywidualnych postępowań i zakazem spłaty roszczeń.

Należy dodać, że art. L.631-1 francuskiego kodeksu handlowego zakłada, że celem postępowań upadłościowych jest umożliwienie monitorowania działalności spółki, aby odpowiednio zmaksymalizować ochronę zatrudnienia i zredukować zobowiązania dłużnika. Dostępnych jest szereg procedur w zależności od sytuacji finansowej spółki i oczekiwań stron.

Postępowanie upadłościowe

Restrukturyzacja zadłużenia

Poufne procedury zabezpieczające mogą zasadzać się w pierwszej instancji na postępowaniach mających na celu restrukturyzację zadłużenia. Mediacja ad hoc (mandat ad hoc) jest często stosowana, gdy zdolność spółki do spłaty swoich długów jest zagrożona przez zarządzanie lub występujące trudności gospodarcze. Umożliwia ona spółce wnioskującej skorzystać ze wsparcia strony trzeciej (mandataire) zatwierdzonej przez sąd gospodarczy. Ta procedura prowadzi do podpisania poufnego porozumienia, ale nie może ona dojść do skutku, jeżeli dłużnik zaprzestął płatności. Jeżeli dłużnik nie dokonuje płatności (przez okres nieprzekraczający 45 dni) i/lub jeżeli strony żądają, aby sąd zapewnił, że ich poszczególne interesy są zagwarantowane, można alternatywnie skorzystać z bardzo podobnej procedury ugodowej (pojednawczej). Istnieje także możliwość wszczęcia formalnych niepoufnych postępowań windykacyjnych. Od 2006 r. (*nouvelle loi de Sauvegarde des entreprises du 26 juillet 2005*) dłużnicy chcący uniknąć sytuacji zaprzestania płatności (dotkliwej procedury upadłościowej) mogą rzeczywiście wnioskować o skorzystanie z postępowania ochronnego (*sauvegarde*), o ile mogą "dowieść, że mają trudności finansowe, których nie są w stanie przewyciężyć". Ochrona ma na celu kontynuowanie działalności gospodarczej, zabezpieczenie zatrudnienia i spłatę zadłużenia. Sąd gospodarczy ustanawia wstępny plan restrukturyzacji: sąd wyznacza sędziego nadzorującego (*Juge-Commissaire*) do monitorowania postępowania, administratora (*Administrateur judiciaire*) do nadzoru zarządu spółki i przedstawiciela wierzycieli (*Mandataire judiciaire*).

Wierzyciele muszą wnieść swoje roszczenia (*déclaration de créances*) w terminie dwóch miesięcy – lub czterech miesięcy w przypadku wierzycieli zagranicznych – od publikacji postanowienia o wszczęciu postępowania. W spółkach, których obrót przekracza 20 mln euro, lub które zatrudniają 150 pracowników, sąd ustanawia dwa komitety wierzycieli (jeden dla instytucji kredytowych, drugi dla wierzycieli-dostawców). Plan restrukturyzacyjny zostaje opracowany po okresie obserwacji trwającym maksymalnie sześć miesięcy, z możliwością dwukrotnego przedłużenia. W tym czasie syndyk zestawia wnoszone roszczenia z listą dostawcą ustaloną przez dłużnika na początku postępowania. Według prawa syndyk musi uzyskać odpowiedź w terminie 30 dni od daty doręczenia pisma wysłanego do wierzyciela, którego roszczenie jest sporne. W braku porozumienia sprawę rozstrzyga sędzia nadzorujący. Ponadto sądy gospodarcze rozpatrujące wnioski o ogłoszenie upadłości spoza zakresu procedur ochronnych zwykle stosują dwa alternatywne rozwiązania. Pierwszy z nich opiera się na formalnej reorganizacji sądowej (*Redressement Judiciaire*) i ma na celu odzyskanie przez dłużnika stanu wypłacalności. W tej sytuacji spółka jest administrowana, albo bezpośrednio, albo wraz z istniejącym zarządem, przez niezależnego syndyka masy upadłościowej wyznaczonego przez sąd, u którego strony muszą przedłożyć swoje roszczenia w terminie dwóch miesięcy od doręczenia zawiadomienia. Drugim rozwiązaniem jest likwidacja.

Należy podkreślić, że zarówno w postępowaniu ochronnym, jak i postępowaniu w ramach reorganizacji sądowej, może być ustanowione moratorium do ochrony ratowanej spółki przed równoległymi wnioskami egzekucyjnymi do dziesięciu lat. Ustawa o niewypłacalności została zmieniona przez dwa rozporządzenia (z 12 marca i 26 września 2014 r.).

Miało to na celu wzmocnienie negocjacji z wierzycielami i przyspieszenie postępowania. Zmiana została wdrożona i opiera się na trzech głównych instytucjach:

1. 'Pré-pack cession', które oferuje dłużnikowi możliwość przelewu majątku przedsiębiorstwa przed wszczęciem postępowania upadłościowego. Po wszczęciu postępowania ugodowego zostanie otwarte postępowanie upadłościowe, które potwierdzi przelew aktywów. W tym przypadku interesy wierzycieli są pomijane na rzecz zabezpieczenia zatrudnienia, które ma pierwszeństwo.
2. Profesjonalne przywrócenie (do stanu poprzedniego) (rétablissement professionnel), które jest uproszczoną procedurą dla jednostek, które pracują samodzielnie we własnym imieniu, a ich aktywa nie przekraczają 5 tys. euro. Efektem tego postępowania jest umorzenie zobowiązań, aby umożliwić dłużnikowi rozpoczęcie nowej działalności.
3. Przyspieszone postępowanie ochronne dla spółek, których obrót przekracza 3 mln euro i które zatrudniają ponad 20 pracowników. To postępowanie obejmuje wyłącznie określonych wierzycieli (banki lub głównych dostawców).

Postępowanie likwidacyjne

Ponadto, sądy mogą nakazać likwidację niewypłacalnego dłużnika (Liquidation Judiciaire). W tym przypadku likwidator wyznaczony przez sąd sprzedaje składniki majątkowe dłużnika. Wierzyciele muszą złożyć swoje roszczenia u przedstawiciela wierzycieli w terminie dwóch miesięcy od publikacji postanowienia o likwidacji; w przeciwnym razie nie będą mogli uczestniczyć w postępowaniu i otrzymać udziału w dochodach z tytułu likwidacji.

Zasady pierwszeństwa

Zasady pierwszeństwa mają zwykle zastosowanie w postępowaniu likwidacyjnym podczas podziału dochodów pośród wierzycieli. Wierzycielności zabezpieczone są spłacane w pierwszej kolejności (wynagrodzenia pracowników z programem AGS, podatki itd.). Wierzycielności niezabezpieczone są zaspokajane na końcu.

Jak długo może trwać postępowanie upadłościowe?

Postępowania upadłościowe mogą trwać do dziesięciu lat, ale prawie 90% postępowań windykacyjnych z reguły kończy się w fazie likwidacji.

Ochrona prawa własności

Zachowanie prawa własności (RoT, Réserve de propriété) jest szczególnie efektywne w postępowaniu upadłościowym. Umożliwia odzyskanie towaru (action en revendication) i uprawnia wierzyciela do bycia uznanym za wierzyciela zabezpieczonego, korzystającego z prawa pierwszeństwa podczas postępowania upadłościowego.

Reunion, Martynika i Gwadelupa

We francuskich departamentach i terytoriach zamorskich Euler Hermes opowiada się za windykacją polubowną.

Faktycznie, działania prawne są bardzo czasochłonne – trzykrotnie dłuższe niż we Francji kontynentalnej! Ponadto, sędziowie żądają, aby dokumentacja była podpisana przez klienta w celu dowiedzenia roszczenia.

Aby odnieść sukces w tym szczególnym kontekście, Euler Hermes posiada lokalnych korespondentów dysponujących rozległą wiedzą o działaniach gospodarczych i miejscowych terytoriach. W rezultacie większość naszych działań windykacyjnych kończy się pomyślnie bez wszczynania postępowania sądowego.

W praktyce, przepisy w zakresie zachowania prawa własności nie dają absolutnej gwarancji, ale pozostają najlepszym sposobem na uzyskanie należności od niewypłacalnych dłużników, pod warunkiem że (i) zachowanie prawa własności zostało wyraźnie uznane podczas zawierania umowy, (ii) wierzyciel przedstawił swoje żądanie w terminie trzech miesięcy od daty publicznego zawiadomienia o wszczęciu postępowania upadłościowego, oraz (iii) towar da się jednoznacznie zidentyfikować w oryginalnej formie. Bardziej wyrafinowane formy przepisów w zakresie zachowania prawa własności mające na celu zatrzymanie prawa własności mimo przekształcenia lub sprzedaży towaru stronie trzeciej nie są uznawane przez prawo francuskie. We Francji przepisy w zakresie zachowania prawa własności są rzadko stosowane poza postępowaniem upadłościowym i dlatego nie stanowią skutecznego środka wywierania presji na dłużnika w trakcie procesu windykacji należności.

Niezbędne dokumenty

Faktury, wyciągi z konta, zamówienia, dowody dostawy, pełnomocnictwo i ogólne warunki.

Niewypłacalność @ Euler Hermes

Euler Hermes pracuje blisko z dłużnikami, wierzycielami i prawnikami w celu zapewnienia wsparcia podczas postępowania upadłościowego i restrukturyzacyjnego. W przypadku wielu możliwości, kiedy dochodzi do postępowania upadłościowego, możemy doradzić, która opcja jest właściwa.

Profil windykacji publikowany jest przez Euler Hermes, spółkę Allianz, tylko w celach informacyjnych. Informacje tu podane nie są poradą prawną ani żadną inną poradą. Czytelnicy powinni dokonać własnej niezależnej oceny informacji; w żadnych okolicznościach nie należy podejmować działań wyłącznie na podstawie tych informacji; po poradę prawną należy zawsze zwracać się do prawników. Choć informacje zostały zebrane i zredagowane przez renomowanych ekspertów w swoich dziedzinach oraz uznane za prawidłowe i rzetelne, Euler Hermes nie udziela żadnej gwarancji (wyraźnej lub dorozumianej) w odniesieniu do dokładności lub kompletności informacji ani też nie przyjmuje odpowiedzialności za straty lub szkody wynikłe z korzystania lub opierania się na tych informacjach. Materiału nie wolno rozpowszechniać ani przekazywać osobom trzecim bez naszej zgody. Nie jest przeznaczony do rozpowszechniania w jurysdykcji, w której jest to zabronione; profile windykacji mogą ulec zmianie bez uprzedzenia.

© Copyright 2017 Euler Hermes. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Euler Hermes, spółka Allianz, lider w dziedzinie ubezpieczeń należności, pomagający przedsiębiorstwom w bezpiecznym rozwoju ich działalności w kraju i zagranicą, świadczy globalne usługi windykacji należności handlowych od samego początku do końca. Euler Hermes oferuje usługi windykacji długów handlowych zarówno krajowych, jak i międzynarodowych na całym świecie. Poprzez naszą sieć korzystamy z doświadczenia i znajomości lokalnych rynków w celu zapewnienia profesjonalnych usług dla naszych klientów od wstępnych działań prawnych poprzez postępowanie sądowe.

Więcej informacji o Euler Hermes można znaleźć na stronie: www.eulerhermes.com